

Gruppefritagelserne er begrundet i, at visse typer af konkurrencebegrænsende aftaler m.v. indebærer samfundsøkonomiske fordele, som overstiger eller er væsentligere end de ulemper, som konkurrencebegrænsningen medfører.

For aftaler m.v., der kun har virkning i Danmark, ville det være urimeligt, om ikke også disse skulle kunne nyde godt af en gruppefritagelse, udstedt med henblik på danske forhold.

Dette indebærer, at de gruppefritagelser, som kan udstedes efter § 10, for det første kan være gruppefritagelser, der bygger på EU-gruppefritagelserne, men tilpasset danske forhold.

For det andet kan der gøre sig specielle konkurrenceforhold gældende i Danmark, som der ikke er gjort op med i en EU-gruppefritagelse. Dette kan nødvendiggøre specielle danske gruppefritagelser.

Sådanne særlige nationale gruppefritagelser skal fastlægges i overensstemmelse med de betingelser, der gælder for opnåelse af individuel fritagelse efter bestemmelserne i § 8, stk. 1. En gruppefritagelse efter § 10 udstedes i overensstemmelse med EU-reglerne for et bestemt tidsrum.

Af specielle danske gruppefritagelser fra forbudet i § 6 tænkes bl. a. udstedt en fritagelse for detailhandelen, som det er tilfældet i Sverige. Den svenske gruppefritagelse for detailhandelen fastslår, hvad der er tilladt for kæder med en markedsandel på mindre end 15 pct., henholdsvis hvad der er tilladt for kæder med en markedsandel på 15 pct., men under 35 pct.

Den svenske gruppefritagelse indeholder ingen negative kriterier, som det kendes fra EU-gruppefritagelsesforordningerne, men alene positive kriterier for hvilke aftaleformer de to kædetyper må indgå.

Der er fælles regler for så vidt angår indkøbssamarbejde, fælles markedsføring, retten til at sælge de i fællesskab indkøbte varer, samt samarbejde om butiksetablering, finansielle og administrative tjenester m.v. De mindre kæder må i højere grad end de store kæder indgå aftaler m.v. om kalkulationshjælp samt prissamarbejde i den fælles markedsføring.

For begge kædetyper i den svenske gruppefritagelse gælder, at der alene må aftales maksimalpriser, samt at de indgåede aftaler m.v. alene må indgås mellem medlemmer af en og samme kæde.

En dansk gruppefritagelse for kædesamarbejde i detailhandelen vil skulle udformes under hensyn til konkurrenceforholdene på det danske marked, hvor detailhandelen er karakteriseret ved kapitalkæder, frivillige kæder og kædesamarbejde inden for brugsforeningsbevægelsen, hvis indbyrdes konkurrenceforhold skal afspejles i gruppefritagelsen.

Erhvervsministeren kan ændre eller ophæve en gruppefritagelse udstedt efter § 10, hvis forholdene har ændret sig på et punkt, der har været væsentligt for gruppefritagelsens udstedelse. I så fald fastsættes en tilpasningsfrist for aftaler m.v., som var omfattet af den oprindelige gruppefritagelse.

Til kapitel 3

Misbrug af dominerende stilling

Udformningen af § 11 er inspireret af bestemmelsen i artikel 86 i Traktaten. Til forskel fra forbudet i Traktatens artikel 86 er forbudet i § 11, stk. 1, ikke strafsanktioneret, medmindre den virksomhed, som overtræder forbudet, har modtaget et tilsvarende påbud efter § 11, stk. 3, inden for de seneste 5 år.

Bestemmelsen i § 11, stk. 2, angiver eksempler på misbrug, som Konkurrencerådet kan forbyde.

Såfremt Konkurrencerådet efter klage, af egen drift eller efter henvisning fra Kommissionen konstaterer, at en virksomhed har overtrådt forbudet, kan der udstedes påbud om at bringe overtrædelsen til ophør efter § 11, stk. 3. Overtrædelser af påbud udstedt i henhold til § 11, stk. 3, er sanktioneret med bødestraf efter § 23, stk. 1, nr. 4.

Til § 11

Virksomhedsbegrebet

§ 11 finder anvendelse på en eller flere virksomheder, som misbruger en dominerende stilling på markedet. Med hensyn til virksomhedsbegrebet henvises til bemærkninger til § 2, stk. 1, vedrørende begrebet erhvervsvirksomhed.

Hvis der er tale om et misbrug foretaget af to eller flere uafhængige virksomheder, og hvis dette misbrug er udslag af en aftale eller samordnet praksis mellem disse virksomheder, vil forholdet skulle afgøres efter § 6, jf. bemærkningerne til § 6 om aftalebegrebet, henholdsvis om samordnet praksis. Det fremgår heraf, at kravene til bevis for samordnet praksis er lempelige, hvis der har været kontakt mellem de pågældende virksomheder.

§ 11 finder endvidere anvendelse i tilfælde, hvor en offentlig virksomhed misbruger sin markedsdominans, selv om den dominerende stilling f.eks. skyldes en lovbestemt eneret.

Med hensyn til en (offentlig eller privat) forsynings- eller transportvirksomhed m.v. med en dominerende markedsposition, der udbyder tjenesteydelser på et marked, hvor der aktuelt eller potentielt er konkurrerende virksomheder, kan der bestå en mulighed for et misbrug af den dominerende stilling ved, at det pågældende selskab vanskeliggør eller